

KÖZLÖNY,

hivatalos lap.

Megjelenik naponta egy — országgyűlés alatt több — nagy regáliven. Előfizetési díj a folyó év hátra levő 6% havára helyben 7, vidéken 8 forint ezüst pénzben. — Előfizetheti Budán, a kiadóhivatalban (vár, Fortuna-utca, Jácics-ház 132 sz. a' m. k. egyetem nyomdája mellett), Pesten Emich Gusztáv könyvkereskedésében és az ország minden kir. postahivatalánál. — A szabott díjú hivatalos hirdetések és csatolmányok után a szokott beíratási és felvételi díjak fizetnek. A meg nem szabott díjnak hasábsoráért 5 p. kr. vétetik. Mellyekért eddig díj nem fizetett, ezután is díjmentesek maradnak. Magánhirdetések nem vétetnek fel.

A hadügyminisiteriumtól.

Az ország minden törvényhatóságaihoz.
Hivatalos úton értesülvén, hogy a katonai podgyászok szállítására igénybe vett elfogatók kiszolgáltatása iránt némely községek részéről nehézségek tétetnek: felszólítom önöket, mi szerint mind a közszolgálat kellő előmozdítása, mind netáni összeütközések eltávolítása tekintetéből is erősen intézkedjenek, hogy a költözök katonaság számára szükségelt elfogatók szokott nyugtatványok mellett minden készséggel és pontossággal kiszolgáltassanak.

Kelt Budapesten, augusztus 18-án 1848.

Mészáros Lázár
hadügyminisiter.

3300
601

A földmívelés ipar és kereskedési ministertől.

A postafuvarbérnek Magyarországra nézve leendő szabályoztatása tekintetéből, ezennel meghagyatik a törvényhatóságoknak, hogy a takarmánynak, jelesen széna, szalma és zabnak piaci ára iránt táblás kimutatásokat havonként küldjenek fel.

Budapest, július 31-én 1848.

Budapesti nemzetőrtársaimhoz!

Az 56-ik számú Közlönybe ígatott felszólításom folytán többen jelentkeztek önök közül, honszeretet sugalta szilárd akarattal rögtön kiállandók a hon védelmére. Hála s köszönet önöknek hazafiai készségükért. — Bizodalom tanúsítja miként tudják, hogy dicsőségemnek tekintem önöket minél előbb oda elkísérni, hol a haza hős karjait kétségköl jó sikerrel vendette igénybe. —

Azonban barátim! felmerült némely kipótolatlan s itt el nem sorolható hiányok s illetőleg akadályok miatt mármár alakult seregünk kimozdítása e pillanatban ezközölhető nem lévén, kételességemnek tartom erről önöket értesíteni azon megjegyzéssel, hogy változhatlan szándokom önkéntesint néhány barátommal rövid napok alatt oda sietni, hova a sors ujját mutat. — Kinek tehát testi s lelki ereje engedi kövesse példamat; találkozásunk pillanatját életem legévezetesebb perczei közé számíthatom. —

Budán, augusztus 19-én 1848,

Kiss Miklós,
őrnagy.

Nemzeti gyűlés.

XXXV-ik ülés a képviselőházban aug. 19-én r. 10 ór.
Elnök: Pázmány Dénes; tárgy: interpellációk; újonczállítási törvényjavaslat.

Elnök: Az ülés megnyit. A közlekedési ülés jegyzőkönyve fog olvastatni.

Ludvig jegyző, olvassa a jegyzőkönyvet.

Elnök: Nincs észrevétele a háznak? (Nincs!) — Nógrád megyébe köbelezett Felső-Pencz községe részéről kérvény nyújtott be az urbéri viszonyokból tökéletes kibontakozás tárgyában; — a kérvényi választmányának adatik ki. — Egyébiránt jelentem a háznak, hogy holnap azaz 20-án, sz. István király napján tartandó ünnepélyre, a ház megbívatik. Tartatni fog az ünnepély Budán; kik jelenlenni kívánnak, reggeli 7 órakor méltóztassanak könnyű magyar öltönyben, a királyi palotában sz. Zsigmond kápolnájában megjelenni; innen fog történni a menet a Mária menyheneteléről nevezett parochialis nagyobb templomba, a hol szent miseáldozatok s szónoklat tartatván, a menet ismét visszamegy a kir. palotába.

Ivánka Zsigmond: A holnapi ünnepély alkalmat nyújt, tanúságot adhatni azon tiszteletnek, melylyel fenséges főherczeg István szerettét nádorunk s királyi kelytartónk iránt viseltetünk. Azt hiszem, a közkívánatot fejezem ki, ha kérem, hogy méltóztatnának egy küldöttséget alakítani, mely ő fensége előtt a ház tiszteletét bemutassa.

Irinyi József: Én tisztelem ő fenségét, s nagyrabecsüléssel vagyok iránta; de azt tartom, a képviselő testülethez nem illő, a fejedelmén kívül, minduntalan másnál is tisztelegni. Egyesek tehát tiszteletüket. (Zaj.)

Kazinczy Gábor: Nem vagyok barátja a tisztelgésnek, s legkevésbé a deputationnak; de azt hiszem, hogy egy nemet úgy szólván a diplomatai illetékek megtartani, sem azon állással, mely a képviselőházat illeti, nem ellenkezik, sem azon elvekkel, mellyeket a háznak képviselnie kell. S azt tartom, miután tisztelt követársunk Ivánka Zsigmond, ezen indítványt megtette: a tisz. háznak már most — vélekedésem szerint — lehetelenség azt el nem fogadni; miután ez úgy szólván a diplomatai történet által elfogadott modor, s minthogy a fenséges nádor jelenleg Magyarország királyának személyét képviseli. Én tehát az indítványt pártlom. (Helyeslés.)

Madarász László: Azt tartom a háznak sokkal több teendője van, mintsem hogy ünnepélyekre lehetne gondját fordítani. (Zaj.) Miután azon nagy kérdés, melly jelenleg a ház asztalán van, befejezése nincs: azt hiszem, ez az első teendőnk, mert az ország megmentése első kötelességünk. Ugyanazért kívánom, hogy egyszerűen a napi rendre menjünk át. (Zaj.)

Elnök: Én azt hiszem, hogy e tárgy olyan, mi további tanácskozást — mint az érdemes szónok előadásából is kitűnt — nem igényel; hanem a ház határozatától függ. Következéleg azok, kik az indítványt elfogadják méltóztassanak felállni. (Roppant többség feláll.) E szerint tehát az indítvány elfogadott. A küldöttség talán 20 tagból állhatna. (Helyes!) 20 tagok nevei tehát sorshuzás utján ki fognak huzatni. (Helyes!)

Kossuth Lajos pénzügyminisiter: Addig, míg elnök ur a küldöttség tagjainak nevét ki fogja huzni, ezen közbenső időt alkalmul akarom használni azon interpellatióra, mellyet tegnap Perczel Móricz követ ur a minisiteriumhoz intézett, — hogy t. i. minő lépéseket tett a minisiterium az olasz ügyben, azon politicanak valóítására, mellyet a trónbeszédre válaszában a ház kinyilatkozott, — a felelet megadni, mellyet mára ígértem.

A mint a trónbeszédre, a ház határozatát meghozta, a külgügyminisiterium eljárásabani tájékozás és utasítás végett, a minisiterium azt nyomban a külgügyminisiternek elküldötte, a végett, hogy minden előforduló alkalmat használjon fel arra, miszerint a minisiterium és a ház által kinyilatkozott politicanak elődöntő körülmények és alkalom szerinti valóítása előmozdítatnék. Nem kételkedem, hogy e részben a ház és a minisiterium kívánságának teljesítésére a külgügyminisiter által mind az, mit a körülmények megengedtek, elkövetett. Egyébiránt, hogy ennek sikeréről s eredményéről a háznak tökéletes felvilágosítást adhasunk, a minisiterium a külgügyminisiter a következőkben utasította legujjában. (Olvassa a minisiteriumnak a külgügyminisiternek küldött utasítását, mit általános helyeslés követ.)

Elnök: Idő közben a 20 tag neveit kihuztam, méltóztassanak meghallgatni: Róth Sándor, Nagy József, Szále Antal, Bezerédy László, Olygai Lajos, Fábíán Dani, Nagy Ignác, Beniczky Ödön, Kálóczy Lajos, Horváth József, Hauzer Ernő, Madarász József, Haczell Márton, Fischer István, Szintay Jnos, Horváth Ödön; Dániel Pál, Marsovszky Bertalan és Másvilági István. Dániel Pál nem levén itt, tehát helyébe Papp Máté. Méltóztatnának talán itt összejönni, s 12 órakor innen megindulni. — Mielőtt a napi rendre térnék át, interpellatio van a minisiteriumhoz.

Gr. Vass: Miatán Erdély Magyarorhonnal egyesült, politicanlag egygye olvadtott, Erdélynek, s jelesen Kolozsvár városnak... (Egy hang: Nem kíváross!) Az összes Magyarorhonnal, s ennek szívével is szorosabb kapcsolatba hozatala az ország jólétének főtényezője levén: felhívatva érzem magamat, mint Erdély egyik képviselője, a minisiteriumot tisztelettel felszólítani az iránt, hogy Erdélynek Magyarorhonnal belsejével szorosabb kapcsolatára, s a közlekedés könnyítésére nézve, minő intézkedéseket tett? Erre pedig felhiva annyival is inkább érzem magamat, mert sajnoson értem, hogy az országosan tervezett vasutak akint vezetettének, mikint azokból csak egy szárnyvonal vitetnék Kolozsvár felé.

Gr. Széchenyi István közlekedési minisiter: Felfogásom szerint Magyarországnak összeköttetése Erdélylyel s egyáltalában Magyarországnak közlekedési helyzete vasutak által, igen fontos kérdés, mert Magyarországnak sima vidéke csak úgy lehet várrá, ha az országának, — s ha az országról tesz említést, természet szerint Erdélyt is értem alatta, — egy oldalról a másikra minél sebesebben a legnagyobb erőt is lehet átszállítani. S e tekintetben a háznak csak azt nyilváníthatom, hogy a mennyire a pénzerő engedi, minden előkészületek részint megtétettek, részint hova hamarabb megtétetni fognak. (Helyeslés.)

Kossuth Lajos pénzügyminisiter: Engedjen meg a ház, hogy ezen kérdés nézve, a mellyel közlekedési minisiter ur egyenesen tárgyához tartozó közlekedési és technikai szempontból felelt, a mennyiben az ország pénzerejét említette, finansziális tekintetben én is némelyeket előadhasnak.

Az unió ki van mondva, s szentesítve visszavonhatatlanul; s hiszek istenben, hiszek a magyar nemzet erélyében, hiszek minden becsületes embernek, — ki a magyar léget szívja, hazafiai szeretetében, hogy ezen uniónak metálatán a reakció szellemében némelyek által hátravezetni iparkodott valóítását azon fela datai közé számítja a magyar nemzetnek, a mellyektől minket semmi erő e földön eltántoritni nem fog. Én, midőn Kolozsvárnak Magyarországnak központjával, Pesttel, összeköttetését hallom említeni: lehetetlen, hogy ne emlékezzem azon szives és hatályos közremunkálásra, mellyet az erdélyi uniónak Erdélybeni elfogatására nézve épen Kolozsvár városra kifejtett, s a mellyért Kolozsvárnak a nemzet hálaival s köszönettel tartozik. S ámbár hallottam, — s fájdalom, mondanom kell, hogy nem alaptalan kutfőköl hallottam, — hogy most a legujabb időkben Kolozsvár kebelében is, — ezen olly dicsően kitüntetett szellemével egyenesen ellentétben levő mozgalmak mutatkoznak: mindazonáltal nem leszek olly méltánytalan, valamint a nemzet sem, hogy egyeseknek e részbeni bűnét vagy tévedését Kolozsvár városának imputálná; mert Kolozsvár sokkal hazafibb, sokkal gyökeresebb magyar város, mintsem hogy szelleme valaha megváltozhatnék. Meglehet azonban, hogy némely materialis érdekecskék, a mellyek az unió által pillanatilag némiképp sérteve hiszik magukat, alkalmul használnak fel rozsz irányzatú mozgalmakra, rozsz irányzatú agitációra. Ezen érdekecskék légkörébe tartozhatik azon gondolat, hogy Kolozsvár megszűnt kormányzasi hely lenni, hogy a gubernium nem marad meg, a mint nem is maradhat, mert collegialis politican testületet a minisiteri felelőség nem tűrhet; s midőn Erdély kimondotta, hogy uniót akar, már kimondotta azt is, hogy minisiter által, ki a nemzetnek felelős, s nem olly testület által fogja magát kormányoztatni, a melly a vokos többsége alá búvik a nemzet akaratának teljesítése elől; de mondom, meglehet, hogy az illyen apró materialis érdekecskék eszközül használtatnak arra, miszerint rémként tüntessék Kolozsvár elébe, hogy mit fog vesztetni, ha megszűnik ott lenni a gubernium. A mint előrebocsátottam, Kolozsvár népességének lelkesült szellemében bízom, tudom, hogy valamin fel tudta fogni azon perczen, midőn az unióról volt szó, magasabb érdekeit az országnak, s azon parányi, említést sem érdemlő, s napi tünemény gyanánt ele-

nyező érdekecskékét alárendelte, s el tudta felejteti: ugy e szellem fel fogja jövedőben is tartani; de mind e mellett is azt gondolom, az Erdélylyeli unió előttünk olly becses, miszerint valamin a jövedőre nézve nagy fontosságát érezzük, úgy a jelenben is kedves tételére mindent mit tehetünk el kell követnünk. S tudom, hogy Erdélynek az eddigi alkotmányos és magánjogi viszonyoknál fogva, számos perlekedési historiai vannak, s bizonyos ügyvédség csaknem átment a nemzet életébe s vérebé; — s magunk is így voltunk kimondhatlanul szerettünk perlekedni, és a helyett hogy a jövedőre intéztük volna gondoskodásunkat, felkutattuk a poros mestergerendák alul a régi okleveleket, s az tartotta magát legboldogabbnak, kinek legtöbb pere volt; — ez egy percczel nem szüntethet meg, s ennek lesz kifolyása az, hogy számos olly perlekedési összeütközésünk lesz; s én épen ezért mint pénzügyminisiter kijelentem, hogy igen is a melly perczen engemet a közlekedési minisiter felszólít, hogy gondoskodjam eszközökről a mellyek által Kolozsvár Pesttel a lehető legegyszerűbb, legrövidebb, leggyorsabb, legolcsóbb közlekedési vonallal köttessék össze: sem éjjeli, sem nappali fáradozásokat nem fogok kimélni; mert ezt nem csak közlekedési tekintetben, hanem a magyar nemzet közös érdekében is igen fontos kérdésnek tartom. (Közlekedési helyeslés.)

Gr. Vass: Ezen nyilatkozattal én is tökéletesen meg vagyok elégedve.

Elnök: Már most áttérünk a napirendre. Következik Szintay képviselő ur.

Szintay: A történet, mellyre a többnapos tanácskozás alatt sokan méltóztattak hivatkozni, mutatja, hogy a melly nemzet saját hadsereggel nem bírt, nemcsak belső szabadságát veszítette el, hanem megszűnt helyet foglalni a hatalmasabb nemzetek sorában. És ha lehet e tekintetben példára hivatkozni, ugy hiszem, hazánk szomorú mulja áll előttünk, mellyről mondhatjuk, hogy azon perczen midőn saját hadsereggel nem rendelkezhetünk, megszűntünk europai hatalom lenni; s ha mind e mellett meg bírtuk őrizni alkotmányunkat s nemzetiségünket: nem válnak mégis képesek elfoglalni azon állást, melly illetett volna a nemzetek sorában. Az idők változtak ugyan, s a civilisatio sebes előhaladtával azt kelle remélünk, hogy a nemzetek élete, s eseményei felől nem fegyver, s nem nyers erő fog többé határozni; hanem mindenesetre közel láttuk lenni az időt, a mikor a nemzetiségek egymással testvéreleg ölelkezve, az értelmiség eszközei által fognak elsőbbséget gyakorolni; azonban, midőn jelenleg a polgárisodás időszakában azt tapasztaljuk, hogy a nemzetek ereje vagy gyengesége hadseregeinek számától méretik, s a politican eseményekre befolyásuk azon arányban emelkedik, a mellyben hadseregeinek száma szaporítatik: ugy hiszem szükségtelen hosszabb vitatkozásba bocsátkozni, ha valjón Magyarországnak is a mostani körülmények közt, midőn kül és beellenesség van körülötte, s armány és árulással környezve, mennyire van szüksége egy önálló hadseregre? Azt hiszem, e hit nemcsak bennem, hanem a ház minden tagjaiban él; s nem a felől van az aggodalom, hogy szükséges-e, hanem hogy most vagy később történnék-e? Részemről azon meggyőződésben vagyok, miszerint új rendszer életbeléptetésekor a fenálló érdeket kimélni kell; s az újat csak annyiban kell felállítani a mennyiben a status javára az mulhatlanul megkivántatik. S ha van valamely érdek, melly a jelen pillanatban kimélenő, ugy bizonyára a hadsereg érdeke az, melly elleneinkkel szemközt állva, vért ontja hazánknak szabadságaért, bármilyen zászlók alatt. de a melly eddig is hasznos szolgálataival a nemzet hálijára mindenesetre érdemes tette magát. De bármennyire gondolkodom is e tárgy felől, a hadseregeket érdekét, az átalakítását megértve nem látom; ha Europa jelen rázkódattasai közt minden osztályoknak nagy változásokon kellett állni: bizonyosan a hadseregeket is be kell látnia, hogy ő sem maradhat a régi állapotban. S épen, midőn a törvényhozás a felől gondoskodik, hogy vitéségöknek kellő jutalmazása biztosítások, minden nemzetbeli különbség nélkül: azt hiszem, ez ellenszenvre a katonaságnál nem találhat. Sőt azt hiszem, hogy az eseményekből okulva át fogja látni a hadsereg, hogy a jutalom s érdemnek kellő biztosíték nyújtatván még azon színek alatt is, mellyekhez, mint állítatik, annyira ragaszkodik, átlátván ezt, mondom, s az eseményekből okulván: nem fog többé annyira ragaszkodni azokhoz, sőt később talán önkébelében fog támadni azon érzet, hogy színei azon nemzet színeivel önkébelésnek fel, mellyért vért ontja, s életét feláldozza. De ha nem támadna is benne ezen érzet, ugy azt hiszem mégis, hogy jelenleg, midőn nem csak hazánknak, de egész Európának politican láthatára annyira boros, hogy az alkotmányos jövedő kifejlődésére bizonyos számítás nem tehetünk: azt hiszem, mondom, hogy a mi jelenleg kezeinkben van, azt kiszalasztani nem kell. S épen azért hozatik annyi áldozat, hogy mindenesetre egy a nemzet, mint az egyes polgár is jutalmazását, a nemzeti függetlenségben találja fel. Ez meggyőződésem a tárgyra nézve.

Egyébiránt, mi a hadügyminisiter ur által előterjesztett javaslatot illeti, ezt nem veszem gyanúsítással; sőt a tisz. hadügyminisiter urnak ismert hazafiságát kellőleg méltányolva, azon meggyőződésben vagyok, miszerint csak igen fontos okokból mellőzte némileg ama nézeteket törvényjavaslatában; s azt hiszem, hogy egyedül azon hazafiai érzetből tette ezt, miszerint gondolja, hogy jelenleg csak a kint lehet minden erőt a haza megmentésére felhasználni. Ugyanezért méltánylatlag vagyok, azon gyakorlati észrevételek iránt, mellyeket felhozott. De nem akarom a kérdést annyira feladni, hogy a hadsereg formálásáról lemondjunk; hanem a szerint kívánom módosítani, hogy a hadsereg azon zúsz, melly az ellenséggel szemközt áll, s átalakítása csak veszélylyel történhetnék meg, egészítessék ki; de a fenmaradandó összegből minden esetre magyar hadsereg alakítások; kimondván, hogy azon századok is, mellyek az ellenséggel szemközt vannak, a hadsereg egysége tekintetéből, a véz elhárítása után, a tisz. hadügyminisiter ur belátása szerint, magyar lábra álltassanak. Ez véleményem a kivitelle nézve.

Kossuth Lajos pénzügyminisiter: Uraim! Már volt alkal-

ke leszek gyakorolni, valahányszor azt okoskodásaim és előadott indokaimnál fogva tenni képes lennék. (Helyeslés).

Józsa Károly (folytonos zajongás között): Szerettem volna tisztelt ház, ha ezen szent ügy még tegnap vagy előbb is végeztetett volna be. (Hosszas zaj.) (Elnök: méltóztatna helyre menni.) Tisztelt ház! Magyarhon népképviselői több előttem szóló képviselőknél jelen tárgy iránti véleményét csak akkor lehetett kitudni, midőn belsédük végén így vagy amúgy nyilatkoztak. De én úgy hiszem, amár ezen tárgyról véleményem előre tisztán ki nem kürtölöm is, mégis véleményem a ház előtt tisztában van az ügy iránt. Nem hiszem, hogy a tisztelt házban lenne egyén, ki az én véleményemet legalább a felszínzetben ne értené. Mire mutat ez? Arra, hogy Magyarhon képv.

előttem szóló képviselői több előttem szóló képviselőknél jelen tárgy iránti véleményét csak akkor lehetett kitudni, midőn belsédük végén így vagy amúgy nyilatkoztak. De én úgy hiszem, amár ezen tárgyról véleményem előre tisztán ki nem kürtölöm is, mégis véleményem a ház előtt tisztában van az ügy iránt. Nem hiszem, hogy a tisztelt házban lenne egyén, ki az én véleményemet legalább a felszínzetben ne értené. Mire mutat ez? Arra, hogy Magyarhon képv.

előttem szóló képviselői több előttem szóló képviselőknél jelen tárgy iránti véleményét csak akkor lehetett kitudni, midőn belsédük végén így vagy amúgy nyilatkoztak. De én úgy hiszem, amár ezen tárgyról véleményem előre tisztán ki nem kürtölöm is, mégis véleményem a ház előtt tisztában van az ügy iránt. Nem hiszem, hogy a tisztelt házban lenne egyén, ki az én véleményemet legalább a felszínzetben ne értené. Mire mutat ez? Arra, hogy Magyarhon képv.

Belföld.

Szeremből következő öröndetes tudósítást vettünk. Vukovár, aug. 16. 1848. Folyó hó 14-én érkezett körünkbe Zsivay József kir. biztos ur, s örömmel mentünk lakára, az egész helybeli nemzetiségi több kiküldöttek, tisztviselők és nagyszámu népsereg kíséretében.

S még az nap saját elnöklete alatt ülést tartván, kihirdetett a kir. leiratot, mely által B. Jellachich felfüggesztetik hivatalától; továbbá kihirdetett és egy akarattal elfogadtatott az engedelmességi parancs, melynek folytán kinyilatkoztatott a törvényes engedelmesség a magyar ministerium minden rendelete iránt; s az eddigiek tüstént fogantatva megrendeltetett; nevezetesen: 1) a hivatalaikól megfosztott tisztviselők, abba visszahelyeztetek; 2) Dubravay János főjegyző helyett, — ki a gyűlésre meg sem jelent, és a királyi biztosi parancsok iránti engedelmesség miatt hivatalától felfüggesztetvén közkereset alá vétetett, Szalay Nikodém helyettesített; 3) az egy idő óta üresen állt másodalispáni székbe Rogulics Demeter közmegegyezés hozzá járultával kinevezetett; 4) Stojsevics szolgabíró, és Francics esküdt helyett, — kik a törvényi járás képviselőinek állítása szerint, a rablókkal egyetértőleg Vukovár megtámadását eszközölték, s ezért hivatalaikól felfüggesztetve közzvisgálat alá helyeztetek és a törvénynek átadottan rendeltettek, szolgabírónak G. Zsivay Károly esküdtnek pedig Szlabur Gyula helyettesített; 5) a középponti választmány országgyűlési követek választása végett a kir. biztos elnöklete alatt kiküldetett, s a választás 19-ére tüzetett; 6) a nádor által megadott rögtön itélő bíróság kihirdetett, s elrendeltetett, a báné pedig eltöröltetett. Végre; 7) a megye pécsete Dubravaytól megyei küldöttség által elvétetett s a királyi biztosiak átadottak.

Bácskából, az óverbázi táborból aug. 17-dikén Ma reggeli órákban a Ferdinánd huszárok egy osztálya s 3 ágyutelep már megérkezett, — a többiek várjuk.

Tegnap este Vukovics Sebők kir. biztos is megjött, de ma reggel korán tovább utazott; Fésüs kir. ügyvéd s főispánunk is itt vannak. A kedélyek feszültségben vannak, mindenki várja az egy pár nap múlva kifejlendő roppant fontosságú eseményeket.

A baranyai nemzetőrség egy része hajósok, közöttük Palánháza a Duna mellé vonult le 5 ágyúval. Bezeredy Miklós ideiglenes parancsnok jelenti, hogy a szeremi lázadók már Sziszeknél sánczolják magukat, tervök a Duna mentében sánczokba vonulni, s onnét a Dunát ágyúkkal fenyegetni. — A Száván 7 szegedi hajót fogtak el, azokat Karlovicz alá vitették, a hajókon volt magyarokat fogságba tevők, s ott tartják; mondják, hogy a hajók valamely hid féle szolgálatra alkalmazvák. A toronyból tegnap távcsóval kivehető volt, hogy a felénk kiállított előreik rendes katonák; azt ki lehetett venni, mikép a csajások felől sok szekér vonult be Szent-Tamára, hihetőleg élelmet szállított.

Tegnap akasztott fel az ó-verbázi tanító és egy községi esküdt, kinél az ottani lázadók ülést szoktak tartani; a tanító pedig avval hitetgette a népet, hogy az új törvények csak csalásképen hirdettek, s több illy szokott gazságokkal ámitotta a népet. — Ma hozták be az adai jegyzőt több lázítóval. — Sajnos, hogy a választmány maig sincs életbe léptetve; Bechtold altábornagy irt ide, hogy küldessék át neki Becsére az e részben kiadott ministeri rendelet, s felszólítja az alispánt, hogy hirdettesse ki a helységekben; így életbe lép máhónap. Hir szerint a szentamásiak sz. István napra terveznek megtámadást, e napot már rég emlegetik a ráczok. Bélei, kis sz. tapai és Pusztá-Kula álladalmi pusztákra, nemzetőrök vannak kirendelve.

A becei határban levő Jovics szálláson 100 ember van örökében, ezeket sokszor megtámadják a rablók; tegnap is ez történt, de mikor a szállás előtt sorba állt a katonaság, és nemzetőrség. — a pestiek, — a ráczok vagy 60 kocsival futásnak eredtek; néhány el van fogva, különösen egy 14 éves fiú, ki a parancsnok hadnagynak lábát tetemesen megsebesítette; ezek már Verbászra hozattak ma.

A kir. biztos által Hrabovszkyhoz rendelt küldetett, mely szerint Ujvidéken a polgári hatóság helyett katonai állították fel, az ujvidékiek meg folyvást rukonzátlanokdnek és fenyegetődznek azon levelökben, melyet a kir. biztos urhoz intéztek.

Heves megyéből. Eger aug. 16-án. Folyó hó 15-kén volt az egri nemzetőrségnek három negyede sorshuzásra a városházához berendelve, és minthogy közülök igen kevesen jelentek meg, helyettük a sorsházást a város bírja teljesítette, a többek közt két kanonokot, több tanárt; egyházi két szónokot és tábori papként tova levő plébános helyettesét is érte, a sors; és indulniok majdan kell vala, azért, mert ezek nem plébánosok, nem lelkesek. Illy sors érte a kolduló zárdabeliek némellyikét is, az egriek közt nagy ingerültség mutatkozott, oka főleg az volt, hogy ezek élhetésének alapja szülő lévén, a szüretet itt nem hagyhatónak nyilatkoztatták, ebből eredett egy magány körbeli élénk vitának pedig, egy egyén áldozata is lön.

Aug. 16-ki bizottmányi gyűlésünkben a kormány elnökének azon rendelete olvastatott fel, mely a nemzetőröket több okoknál fogva hadi szolgálatra nem alkalmazhatónak kimondván. Azokat, ez alól felmenti, egyszersmind meghagyja, hogy az illelt hatóságok egészeséges, fegyverrel ellátott, és a had vezérelgő önkintesen ajánlkozó egyéneknek, hova előbbi összeszedéséről, hatályosan gondoskodjanak. Mire végeztetett, hogy a honmaradt három negyed nemzetőrök, fél évi hadi szolgálatra, 600 önkintest, elnöki felszólítástól számílandó egy hét alatt állítsanak ki; fél évi szolgálatra pedig azon indokból, mert bizony lehet hinni, hogy ennyi idő alatt, vagy a csend helyreállítatik, vagy ha ez nem történhetik, addig az országosan megajánlott sorkatonaság létre fog hozatni.

Ausztria.

Paduából folyó hó 10-éről érkezett hivatalos tudósítások szerint Welden báró aug. 7-én Bolognából Paduába visszatért, miután Perglas tábornoknak meghagyta, hogy másnap a seregekkél ő is vonuljon ki. Azonban az elindulás pillanatában fegyveres csapatoktól támadtatott meg, s három tiszt; kik látogatában voltak a városban, és több katona megölve. Perglas fegyveres erőt használt a megtámadás ellen, s aztán a Pó felé vonult vissza; még az nap elérte Ponte di Renot, s f. hó 10-én már Centoban volt. Részeről, ez összeütközésben elveszett 5 ember, kik közt kettő tiszt, megsebesült 63. Az olaszok 60—70 embert vesztek.

Az olasz háboru színhelyéről aug. 13-án érkezett hírek szerint, Modena, Parma, és Piacenzában az Albert Károly által rendelt hatóságok szétűzettek s a lakosok mindenütt ideiglenes kormányokat állítottak.

A bécsi igazságügy-minister Bach által oda vannak utasítva az összes törvényhatóságok, hogy törvényes ügyekben minden honpolgár neve mellett, rangbeli különbség nélkül, a 'herr' vagy 'frau' czímet használják, s őket üléssel megkínálják.

Németország.

Poroszország. A boroszlói tanuló nagy része petíciót nyújtott be a végett, hogy állítsák tanszék a socialismus számára, s az dr. Pinoffal töltessék be, s a boroszlói egyetembe Ruge és Feuerbach hívassanak meg.

Franciaország.

(Magyar érdekek közlönye Párisban.) Magyarországhajdan vértől ázott küzdtere a keleti barbarság és europai polgárisodás csatáinak, utóbbi századokban azon arena volt, melyen a szabadság s emberjogoknak bajnokai a lélekölő absolutizmussal küzdöttek. Hajdani csatáinkat a mivel külföld a történetírásból ismeri; azonban ujjabbkori helyzetünket, nemzeti állásunk viszonyait, s küzdelmeink irányát vagy épen nem ismeré, vagy pedig egészen fonákul fogá fel. Nyugoti Europa előtt Magyarországhajdan ismeretlen föld volt, melyben a regényírók hőseikkel tündéri kalandjaikat játszták. Az angol és francia lapok gyakran irtak Törökországról, Egyiptusról, s a föld távol tartományairól, hazánkról ha néha megjelent néhány sornyi czikk, az is olly valótlanosságokkal s elferdítésekkel volt telve, hogy a magyar ember ha olvassa, vagy számalmasan mosolygott a tudatlan külföldi író felett, vagy pedig fájdalommal gondolt a hajdan dicső magyar hazára, mely Europa elsőrendű hatalmasságai sorában állt. Ha a magyar ember kiutazott, hazjáról a legfurcsább véleményeket hallotta még iro-

dalmilag nevezetes férfiakról is; tudunk esetet, midőn egy hírneves francia író azt állítá, miszerint Magyarország Ausztriának tartománya, melytől az austriai koronaörökös mielőtt trónra jutna, címét kölcsönzi, magyar királynak nevezetve magát, olyképp mint Franeziaországban (a júliusi dynastia alatt) a trónörökös az orléansi herceg címét visel. És ez alig is lehetett másképp; közvetlen szomszédságunkban a német sajtó, mely az absolutizmussal bérben volt, mindent elkövetett, hogy küzdelmeink irányát minél inkább elferdítve tüntesse elő, mint ezt legujabban is tapasztaltuk, midőn benaünk aristocratismussal, s a többi velünk lakó népfajok zsarnok elnyomásával vádoltak.

Folyó évi marcius óta Magyarország visszanyerte előbbi függetlenségét, s most úgy áll, mint az europai szabadság nemzetcsaládok egyike. Érdekében van tehát, hogy zászlóját s jelszavát, mely alatt küzd, a többi nemzetcsaládok is ismerjék.

Ezen szempontból indult ki Bogdán Lajos hazánkfia, midőn Párisban, szabadság s europai polgárisodásnak eme tüzhelyén „La Hongrie” czim alatt egy hetilapot indított meg, mely itt a magyar érdekeket képviselendi. Hazafiai örömmel üdvözöljük őt e téren, s reméljük hogy vállalatát, ha azon uton maradá, mellyre lapjának előtünk fekvő 1-86 számában lépett, minden tekintetben a legszebb siker követendi. A lap homlokán jelesül Rákóczy mondata áll magyarul: „Istenért, hazáért és szabadságért!” Bevezetésül a szerkesztőség egy czikkben előadja a vállalat célját s a lap vezéreszméit, bizonyítani, mennyire fontos a magyarnemzetiség az europai politica szempontjából, s szem elé állítani a magyarnemzet küzdelmeit, hazája szabadsága s függetlenségeért. Ezután de Gérando Ágoston, a Magyarországról s az egykori Erdélyről irt jeles munkáiról tmesertes francia író taglalja egy igen érdekes czikkben a nemzetiségek kérdését Magyarhonban, s párhuzamba állítván a magyar törvényhozásnak e tárgybani határozatait, a frankfurti német gyűlésével, felkiált: „minő jognál fogva s milly szín alatt kívánhatná valaki Magyarországhajdan feldarabolását? Mert hajdan keblébe fogadta s karjával védte a török iga alól menekvő szlávokat és olánokat, azért most megcsontítani akarják! Mert a szabadságot felvirágoztatta, halálra itéli! És a világ olly hamar bírni feledni, mennyi könyüt és vért ontott a magyar Europa üdve és polgárisodásáért!” — Igen érdekes még azon czikk, mely a francia sajtónak a magyar ügyekre nézve követett irányát taglalatik, különösen kiemelve a panslavismus hálójába került lapokat, mik még a Szajna partjairól is pánszláv szemekkel kacintgattak Pannoniára.

Mi ezen lapnak, s lelkes vállalkozójának a magyar haza, s szabadság érdekében sikerdús jövőt kívánunk.

Olaszország.

Milanoból, aug. 8-dikáról még a következőket írják: Albert Károly minden mezei jószágot felgyújtatott. Milano sohasem volt nagyobb veszélyben, mint a mult szombat este, mert a város három oldalról fenyegetett. Fenyegette először Albert Károly, ki ekkor a városban volt; midőn a város megadásának hirt ment, jűbbe jött a nép, a király lakát megrohanta, s lövést is tett rá; fenyegette másodsor az, hogy az alsóbb nép pusztításhoz készült s néhány palotát ki is rabolt; harmadsor az osztrák csapatok kapunk előtt állottak. A város most pusztává lett; kereskedelemről szó sincs, mert a kereskedő házak becsukattak. A kapuk tárvák külfölbéle proclamatiók jelentek meg tegnap, következő tartalommal: „a nemzetőség fel van osztatva, 24 ora alatt minden fegyver beadassék kemény büntetés mellet. Az utcáni gyülekezések s nyilvános helyekeni illelten politikai nyilatkozások tiltatnak.”

Verona, aug. 10. Az a hir szárnyal, hogy Turin, két nap óta teljes lázadásban van. A király palotáját leégették.

Livorno, aug. 1. Kimondhatlan változást idézett elő minden arcon azon hir, hogy Albert Károly minden ponton le van verve s Goitoba vonult vissza. Azóta minden a leglázasabb hangulatban van. Tegnap előtt este egy csoport nép gyűlt össze a kormányzó palotájá előtt kiáltván: „le a ministeriummal! halál Ridolfira! éljen Guetrazzi és az ideigl. kormány!” Florenzenb ugyan ez este, hasonló jelenet volt. Általános anarchiától tarthatni Olaszországban. — Tegnap az az a hir érkezett Florenczából, hogy a ministerium elbocsátását benyújtotta, a követek folytonosan együtt ülnek, a háboru folytatásának eszközeiről tanácskozá, Károly Albert negyvenöt ezer emberrel csatakeszen áll Cremonában, mindenfelől új csapatok tódulnak hozzá, hogy az osztrákokat megzabolázzák. Itt és más városokban is, több kör alakult, hogy Olaszország veszedelme iránt tanácskozzanak. Tegnap rendkívüli üléseben elhatározottak, miszerint a kormány keressék meg a végett, hogy a csapatok száma 10,000-rek szaporíttassék, Franciaország beavalkozása kérsék, azon ígérlet mellett, hogy az Osztrákoknak Olaszországból hiuzetésök után a savoyeni hgség át fog engedtetni.

Rómából, jul. 31-kéről úgy irnak a Nürnberggeri „Corr’nek: Mamiani ministeriuma már most ujonnan alakultnak tekinthető, midőn a pápa is elismerte, s a háboru kérdését illetőleg chartabiancával látta el. E ministerium a kamaráknak felelős. Csupán egy változás történt benne, Doria helyett Campello lön hadügyministerré. Mamiani bezedé után az utolsó kamarülésben a Károly Albert és a toskánai nagy herceg közt megkezdett alkudoások hevesen fognak tárgyalatni, s rövid idő múlva meg fog kötetni a védő és támadó szövetség. Minden mozogható osztályok sietve küldetnek a háboru színhelyére s Károly Albertet pénzzel is fogják segíteni. (Már késő!) Igy Romában a béke már ismét helyreállított. Szól e lap még azon hírről is hogy jul. 24, 25, és 26-án a piemontiek, meg verték az osztrákokat. A hir, ugymond, villámgyorsan futotta be a várost. Az utcák hirtelen kilálgítottak. A haragok ünnepelesen meghuzattak. Nagy számu nép járt ujjongva, fáklával és zene mellett az utcákon. Az ablakokból pisztoly és puská örömlövések hangzottak. Mamiani laka elébe vonult, ki a hir valóságát örömkönyükkel adta tudtára a népek. A szardiniai követ is azt mondta a laka előtt gyülekező csoportnak, hogy a hir csakugyan való. Képzeltetni, mint fogadta a római nép, mely jul. végnapján testvérei győzelmén ennyire örvendezett, az aug. első napjaiban oda érkezett szomorú híreket!

Schweiz.

Zürich, aug. 11. Az eddig történt népszavazatok és nagytanácsi határozatok az új szövetségi alkotmány felett megmutatták, hogy a helvétiség vagy az egységbarátok pártja semmi alappal sem bír a schweiczi népben. Tudva volt ugyan már előre, hogy e pártnak minden cantonban csak egyes, szétszórt hívei vannak; de Bernben s központon szenvedett az elhatározó leveretést; Stámpfli és Stockmar bár tudták, hogy a nagytanácsnál a szövetségi terv elütése fog javasoltatni, minden erejüket a javaslat átvitelére fordították, felhordták a cantonok szükkebliségét s igyekeztek megmutatni, hogy Bern canton, az új szövetségi alkotmány mellett évenként 400,000 schw. frtot fizet. Ennek daczára is védte a nagy tanács a szövetségi alkotmányt s a kormánytanács javaslata csak 13 szavazatot nyert. S hol más cantonokban az elvetésre szavaztak, ez akkor történt, midőn általában politikai indokok szolgáltak alapul nem pedig az anyagi kártól való félelem, annálkevésbé az egységi álladalomhozi ragaszkodás, inkább az ellenkező. Igy a radikál Waadt még nincs elhatározva, vajjon elfogadja-e az alkotmánytervet, vagy ne, mivel — mint f. hó 6-kán Yverdonban egy hazafias társulatban nyilvánított — a terv igen keves demokratái és igen is nagyon egyesítési.

Nyomatott a m. k. egyetemi nyomdában. — Felelős szerkesztő: Gyurmán Adolf.